

Peter Teichmeister

PRED VRATI POSTAVE

(navdihnjeno z delom Franza Kafke)

Avtor besedila, režiser in avtor scenske ter glasbene opreme: **Taubi**

Dramaturginja: **Taja Lesjak Šilak**

Oblikovalec svetlobe in lučni tehnik: **Gregor Törner**

Oblikovalka zvočnih inštalacij in drugih efektov: **Emina Gazibera**

Nastopajoči:

Vratar: **Peter Teichmeister**

Gospod K.: **Luka Beljan**

Robot: **Emina Gazibera**

Glasovi: **Pia Nikolič, Nejc Bahor in Špela Setničar**

Drugi sodelavci:

Tonska in lučna tehnika: **Miha Maver in Taubi**

Scenski sodelavci: **Taubi, Miha Maver, Peter Teichmeister in Luka Beljan**

Premieri:

23. maj 2023, KUD Pozitiv, KREATORIJ

10. oktober 2023, svetovni dan brezdomstva, Šentjakobsko gledališče

Predstava traja 80 minut in nima odmora.

Projekt je nastal v koprodukciji Šentjakobskega gledališča Ljubljana s KRALJI ULICE, KUD POZITIV, DIC.

**KRALJI
ULICE**

**KUD
POZITIV**

*Dijaki dan
Ivana Cankarja*
DIC

Peter Teichmeister in Luka Beljan

Odprta vrata

V absurdni avtobiografski drami se lik, nekakšen avtorjev alter ego, vedno znova znajde pred zaprtimi vrati, ki naj bi vodila do različnih uradnikov, ki bi mu morali pomagati pri rešitvi njegovih vprašanj ali problemov. Vrtar, ki čuva dostop do birokratskega aparata, nekakšen sodobni Cerber, vsakič najde razloge, zakaj se Gospod K. ne more podati skozi vrata do rešitve svojih težav. Ta absurдна situacija se ponavlja in atmosfera postaja vedno bolj moreča in kafkovska. Gledalec, ki potuje skupaj z njim, se ves čas sprašuje o usodi posameznika, ki ga kolesje sistema neusmiljeno melje in ne omogoči nobenega napredka, rešitve ali pomoči.

Prav lastna izkušnja avtorja, ki je botrovala nastanku tega besedila, nas opominja, v kako krutem in krhkem svetu živimo, da človekove pravice niso vedno spoštovane in da je socialna država ideal, h katerem šele stremimo. Uprizoritev razvija občutljivost za ogrožene in ljudi na robu, hkrati pa govori o osebni moči, ki posameznika spodbuja, da vse ovire premaga in se uspešno spopade tudi z izkušnjo brezdomstva.

Gledališče ima pomembno socialno vlogo v družbi, ki sega preko same umetniške izkušnje. Gledališče je lahko prostor, kjer se družbene teme in problemi obravnavajo na način, ki spodbuja razmislek, sočutje in empatijo. To pa pomeni tudi, da ima gledališče potencial, da vključi ranljive skupine, kot so brezdomci in podobne skupine ljudi, ki so pogosto izključene iz javnega življenja. Vključevanje teh skupin v gledališko produkcijo lahko pripomore k razvoju njihove samozavesti in družbenega angažmaja.

Ustvarjanje gledaliških predstav skupaj z ranljivimi skupinami spodbuja razmišljanje o njihovem položaju v družbi in hkrati ponudi novo izkušnjo, ki je lahko pomembna za njihovo osebno rast. Poleg tega lahko takšna vključevanja omogočijo širši javnosti vpogled in prispevajo k ozaveščanju. Tako je tovrsten proces obojestransko koristen in pomemben.

Gledališče ima tudi moč, da spodbuja družbeno spremembo in odpira pogovore o družbenih vprašanjih. Skozi zgodbe, ki jih pripoveduje, lahko gledališče ozavešča o pomembnih temah, kot so npr. rasizem, spolne zlorabe, diskriminacija in druge družbene neenakosti. Gledališče lahko tako postane prostor za razpravo in spodbuja kritično razmišljanje o nevralgicnih temah.

Vendar pa je pomembno, da ranljivih skupin gledališče ne *uporablja* zgolj kot sredstvo za doseganje umetniškega učinka ali družbene spremembe; vključevanje teh skupin v gledališko produkcijo mora biti odprto in vključujoče, njihove izkušnje in stališča se morajo spoštovati. Tako postajamo prostor, kjer se lahko premostijo razlike med ljudmi in se vzpostavi večja empatija. To pa lahko pripomore k bolj vključujoči družbi, ki spoštuje različne perspektive in izkušnje.

Zato je projekt, ki ga Šentjakobsko gledališče predstavlja skupaj z Društvom Kralji ulice in DIC-em, tako pomemben, saj prek vključevanja različnih ljudi, ustvarjalcev in sodelavcev, združevanja publike, lahko učinkovito pomaga, da kot skupnost postanemo občutljivejši za stiske in dileme sočloveka. Tudi zato naj veljajo besede zahvale Taubiju za vztrajnost in pogum, Luki in Petru za predanost ter vsem sodelujočim za delo, ki bo morda komu odprlo vrata postave. Metaforična ali dejanska. Vsem, ustvarjalcem in gledalcem želim čim več odprtih vrat.

Rok Andres

Luka Beljan

Nekje med realnostjo vsakdana

Star rek pravi, da je življenje kot kolo; enkrat smo na vrhu, kmalu za tem zopet na dnu. Kadar se sprašujemo o življenjskih poteh, so si te med seboj zelo različne, vendar imajo vse podoben lok; to so prepreke in ovire, ki jih srečujemo na poti življenja. V besedilu Pred vrati postave se srečamo z na videz preprosto dramaturško linijo, ki pa nas v svojih surreálnih prispodobah vedno znova preseneča.

Najočitnejša je zagotovo relacija s Franzem Kafka, od koder prihaja tudi osrednji lik, Gospod K. Še korak globje se kruto realistična zgodba, ki nas popelje prek poligona birokratskih lovč, prepleta z elementi nadrealističnega sveta. Tako nas lik vratarja na eni strani spominja na dobesedno upodobitev poklica vratarja, na drugi strani pa ga lahko dojamemo kot lik iz vzporednega sveta, mogoče celo podzemlja, ki ozdravljenega odvisnika vedno znova preizprašuje o njegovi treznosti in na ta način tudi osebni moči in disciplini. Lahko je tudi njegov notranji glas. Ta se pod težo pritiskov skozi besedilo degradira do točke, ko sta mu osebna moč in disciplina odvzeta.

Kaj pa je normalno?

Normalnost je pojem, ki že v samem bistvu ne bi mogel biti bolj protisloven. Če pogledamo definicijo normalnosti po *Franu*, je: »normálen -ki je v skladu z določenimi danimi, splošno veljavnimi zakonitostmi.« Sicer je res, da vsi vemo, kaj je širša splošna okolica, za vsakega posameznika pa je splošna okolica nekaj drugega. Tako se v besedilu Gospod K. v svoji gradnji in hkrati razgradnji bojuje s pravili, določenimi za širšo splošno populacijo, ki ji več kot očitno ni nikoli pripadal. Vedno je bil kot divji konj, ki se ga poskuša udomačiti in vzgojiti. Tukaj pa se vendarle pojavi vprašanje, ali je to za t. i. divjega konja tudi najkoristnejše?

Če besedilo pogledamo z druge perspektive, lahko poligon birokratskih papirologij dojamemo kot metaforo za drugačneža, ki ga sistem obravnava kot popolnega odpadnika in ničvredneža. Na splošno gledano so odvisniki od prepovedanih substanc in alkohola vedno obravnavani kot najnižja kasta našega sistema, ki bi se jih najraje

znebil. Čeprav je ravno sistem velikokrat iztočnica za iskanje izhodov in odmikov od realnosti. Ta pa je včasih lepa, včasih boli, a vedno jo je treba sprejeti in ji pogledati naravnost v oči. Naš Gospod K. je bil tega sposoben. Je predstavnik t. i. najnižje kaste, katere se splošna, večinska populacija sramuje in se je do neke mere še vedno drži stigma. A ta splošna populacija se nikoli ne vpraša, koliko poguma je v resnici potrebnega, da pogledaš resnici v oči. Resnici, ki je zunaj okvirov naših normalnih, splošno sprejetih zakonov.

Pljuni istini u oči!

Skupina Buldožer je leta 1975 izdala album z naslovom *Pljuni istini u oči* (Pljuni resnici v oči), na katerem je tudi skladba z naslovom *Život*, to je feferon, njeno besedilo pa gre takole:

*O, o, o
Život, što je to
To je feferon;
Crven ili žut, kratak ali ljut
O, o, o
Sreća, što je to
To je ona stvar
Zbog koje srce kuca
To je ona stvar
Zbog koje dugme puca
O, o, o
Ljubav što je to
To je ona stvar
Zbog koje pjeva Čobi
To je ona stvar
Zbog koje plače Gaby
O, o, o
Tramvaj što je to*

*To je ona stvar
Što može da te zgazi
Pa kad prelaziš, pazi!
Pazi draga, nemoj da me pređeš
Ja sam gori od tramvaja
Ljući sam od ljutog zmaja
Brži sam od zvuka
Gladniji od vuka
Žedniji od vode
Pusti ga da ode
Pusti ga da čeka
Nek' čeka do vijeka
Pusti ga da vene
Budi tu kraj mene
Djevojčice mala
Ti nisi znala
Da život nije šala
Jer, život je feferon*

Primerjava in omemba skupine Buldožer in feferonov po eni strani seveda ni naključje, po drugi pa nima nikakršne povezave s samo uprizoritvijo. Vsekakor pa je Taubi, avtor in režiser uprizoritve, to pesem največkrat omenil, zato mi je med procesom nastajanja predstave dala večkrat misliti.

Moja naslednja asociacija (primerjaje predstavo in življenje) pa bi zagotovo bila pesem Svaki čovjek ima svoj blues. Gospod K. takšnega, jaz drugačnega in vi, bralci, vsak svojega. Skupno nam je, da ga nihče ne mara in da ga je vedno težko prebroditi, mehanizmov za spopadanje z njim pa je točno toliko, kolikor je ljudi. Eni izberejo alkohol, drugi drogo, tretji hrano, četrti šport in zdravo življenje ...

Kdo stoji pred vrati postave?

»Najprej je teman rov, potem pa je svetloba na koncu. Tisto sonce pa je začetek postave.«

Če povzamemo kolo življenja, normalnost in družbeno sprejetost, so vrata postave vstop v boljše, kvalitetnejše in predvsem običajnejše življenje, ki si ga gospod K. tako zelo želi. Na drugi strani si jih metaforično lahko prevedemo tudi kot smrt, in v določenih primerih eno ne izključuje drugega. V primeru Gospoda K. pa razlago prepuščamo vam.

Jer svaki čovjek ima svoj blues...

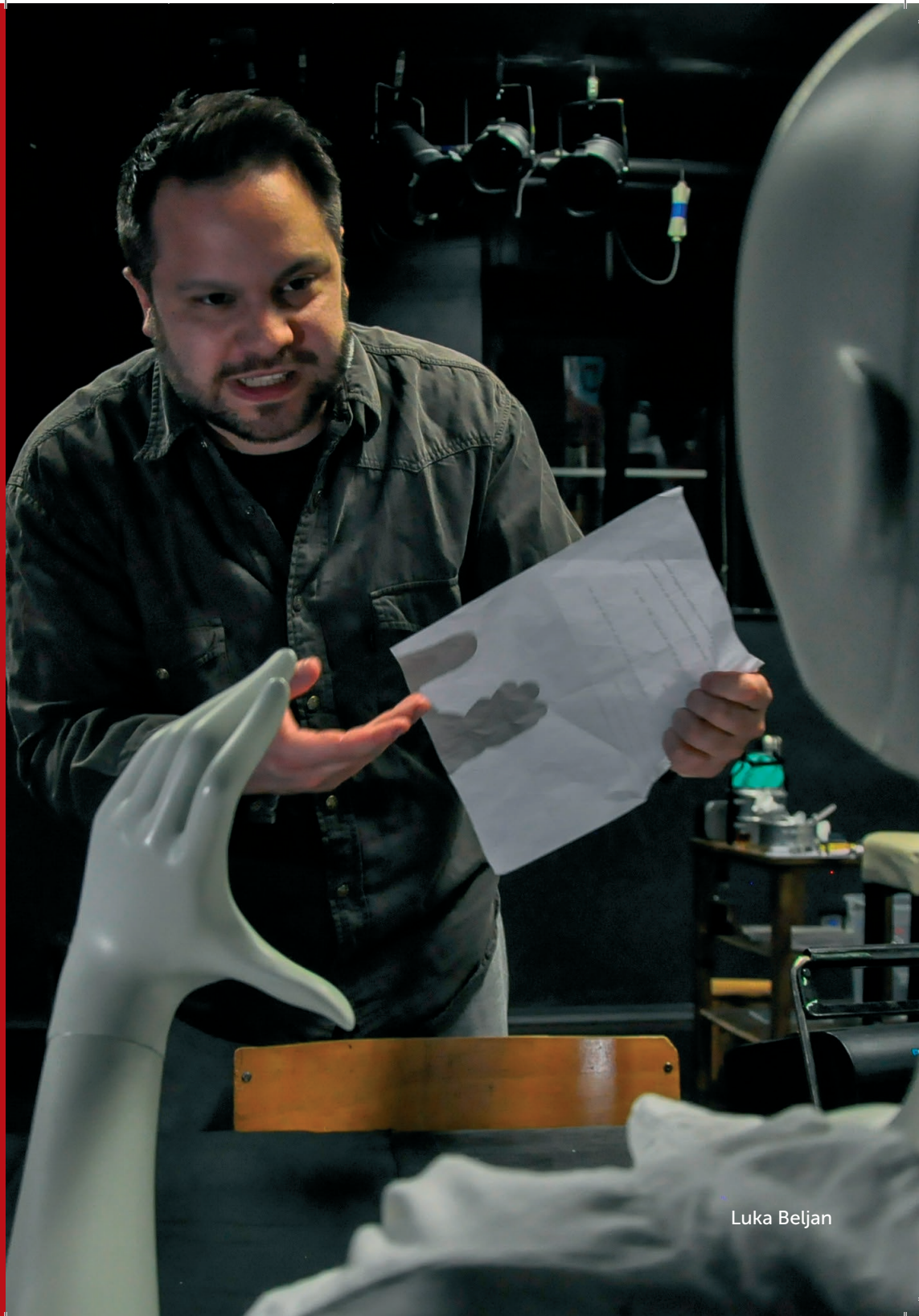
Taja Lesjak Šilak

Taja Lesjak Šilak

»Birokracija je edinstvena stvar
za ubijanje človeka.«

Taubi

Luka Beljan

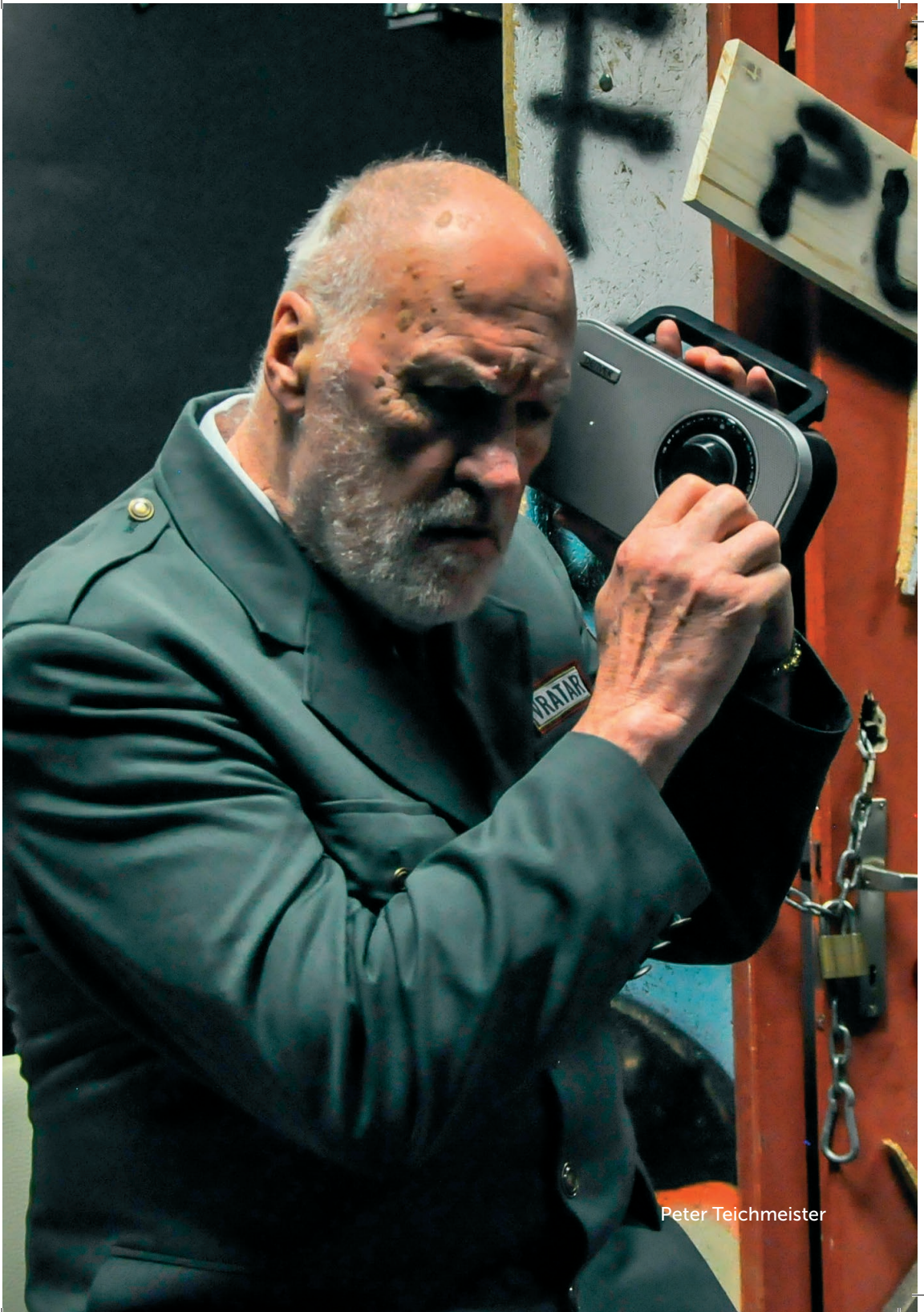
KUD POZITIV

Dijaški dom Ivana Cankarja je največji dijaški dom v Sloveniji, dom z bogato tradicijo, tesno vpeto v kulturno in umetnostno zgodovino Slovencev. Razvil se je iz deške sirotišnice, ustanovljene že v 19. stoletju, ter preživel dva povsem različna ideološka vzgojna koncepta – pred 2. svetovno vojno in po njej. Skozi vse obdobje ga odlikuje in ohranja kreativnost ter svobodomiselnost posameznih gojencev, poznejših uveljavljenih umetnikov, celo skupin in zasedb, ki so svojo ustvarjalno pot začeli že v dijaškem domu.

Dom bogato tradicijo nadaljuje tudi v današnjem času in ob svojem osnovnem poslanstvu pozornost posveča tudi sodelovanju z lokalno skupnostjo in vključevanju mladih z manj priložnostmi, deprivilegiranih skupin in posameznikov s posebnimi potrebami.

KUD Pozitiv deluje v neposredni povezavi z Dijaškim domom Ivana Cankarja in vključuje dijake, nekdanje dijake ter druge mladostnike in zunanje strokovne delavce. Dejavnosti skupine Pozitiv segajo na področje medijskih in scenskih umetnosti, kot so ples in gledališče, publicistična dejavnost, video in splet. Namen teh dejavnosti je animacija mladih za kreativno zapolnitev prostega časa, učenje novih veščin ter kritično osvetljevanje problematike in tém, ki zanimajo mlade (zasvojenost, ksenofobija, spoznavanje drugih kultur, enakopravno vključevanje mladih v družbeno življenje ipd.).

Ob svoji avtorski produkciji se skupina in društvo Pozitiv ukvarjata tudi s snovanjem in organizacijo večjih in kompleksnejših projektov s področja mladinske kulture ter mednarodnih sodelovanj in izmenjav mladih.

Peter Teichmeister

Od kod ime Taubi? Nasmehne se in reče:
»Tako so me klicali v šoli, pišem se namreč
Golob, v nemščini se reče golobu Taube –
od tod vzdevek Taubi.« Kako posrečeno,
si mislim, golob je ena najbolj razširjenih
divjih živalskih vrst v mestih, in tudi najbolj
prilagodljivih.

Taubi

Kralji ulice

Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice je samostojna nevladna humanitarna organizacija z nepridobitnimi cilji, ki je bila formalno ustanovljena septembra 2005 in je eno izmed vidnejših in pomembnejših društev na področju brezdomstva v Sloveniji in širše. Programi, ki jih izvaja društvo Kralji ulice, so namenjeni brezdomnim in drugim socialno izključenim skupinam prebivalstva. Članom in članicam nudimo strokovno pomoč in podporo pri vključevanju v formalne in neformalne oblike pomoči ter omogočamo in povečujemo dostopnost do družbenih virov. Društvo združuje strokovnjake in strokovnjakinje ter druge posameznike in posameznice, ki se ukvarjajo z brezdomstvom in z njim povezanimi pojavi, ter posameznike in posameznice, ki brezdomstvo in s tem povezano socialno izključenost doživljajo. Skrbimo za proučevanje, spoznavanje in raziskovanje brezdomstva, za preprečevanje brezdomstva, za izboljševanje življenjskih pogojev brezdomnih, za razvoj praktičnih oblik dela na področju brezdomstva ter za publicistično dejavnost na tem področju.

Odločitev društva za sodelovanje s Šentjakobskim gledališčem je bila lahka, saj vsakodnevno spoznavamo, da je med ljudmi z izkušnjo brezdomstva mnogo neodkritih in nerazvitih talentov na področju različnih izraznih medijev. Ker se tudi znotraj našega programa Univerza pod zvezdami trudimo te speče spretnosti razvijati, je postalo gledališko izražanje močno in kontinuirano, oblikovala se je tudi skupina, ki je med svojim delovanjem zamenjala več imen, sprva Pluribus unum, pozneje pa OdPisani, in je po Sloveniji in širše odigrala veliko, večinoma interaktivnih, družbenokritičnih gledaliških predstav. Obenem v okviru sodelovanja izpolnjujemo nekatere izmed glavnih društvenih ciljev in nalog, ki so dodajanje moči ljudem z izkušnjo brezdomstva, ozaveščanje širše javnosti ter družbeno delovanje na področju brezdomstva. S tovrstnim socialno-pedagoškim kulturnim delom smo naleteli na izjemno pozitiven odziv tako med člani in članicami društva kot tudi v širši javnosti, zato bomo z njim tudi v prihodnje nadaljevali ter ga v okviru zmožnosti razširjali.

Peter Teichmeister in Luka Beljan

Ture: NEVID(e)NA LUBLANA

Društvo Kralji ulice ture pripravlja z željo, da bi bile most, ki združuje svetove, znano z neznanim in skrito z odkritim. Prek zgodb želimo mehčati stereotipe in pokazati večplastnost brezdomstva in sorodnih pojavov. Drugačno raziskovanje mesta je zato izobraževanje v akciji, na ulici, v našem mestu. Ustvarjamo z namenom preventive, saj verjamemo, da deljenje osebne izkušnje lahko pripomore na poti k odgovornemu ravnanju z našimi življenji.

Vodiči z izkušnjo brezdomstva vas ne popeljemo po znanih turističnih točkah, ampak vam ob skupnem raziskovanju mesta pokažemo drugo plat Ljubljane. Govorimo zgodbo o mestu, o sebi in o brezdomstvu. Z veseljem vam bomo pokazali skrite koticke in z vami delili izkušnje iz prve roke.

Eden od vodičev je Taubi. Po dolgoletnem boju z odvisnostjo od drog in alkohola – od tega je sedem let preživel v komuni Skupnost Srečanje – je naposled le presekal gordijski voz odvisnosti in se vrnil v »resnični« svet. Na turi z »uličnim, in ne turističnim vodičem«, je natančen Taubi, se boste v lastnem mestu počutili kot tujec.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb, kar udeležencem omogoča varen prostor, kjer lahko vprašajo tisto, kar jih že dolgo zanima, a si doslej niso upali. Traja 1,5–2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 8 evrov za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 10 evrov za zaposlene. Možne so tudi individualne ture, za katere prispevek znaša 15 evrov.

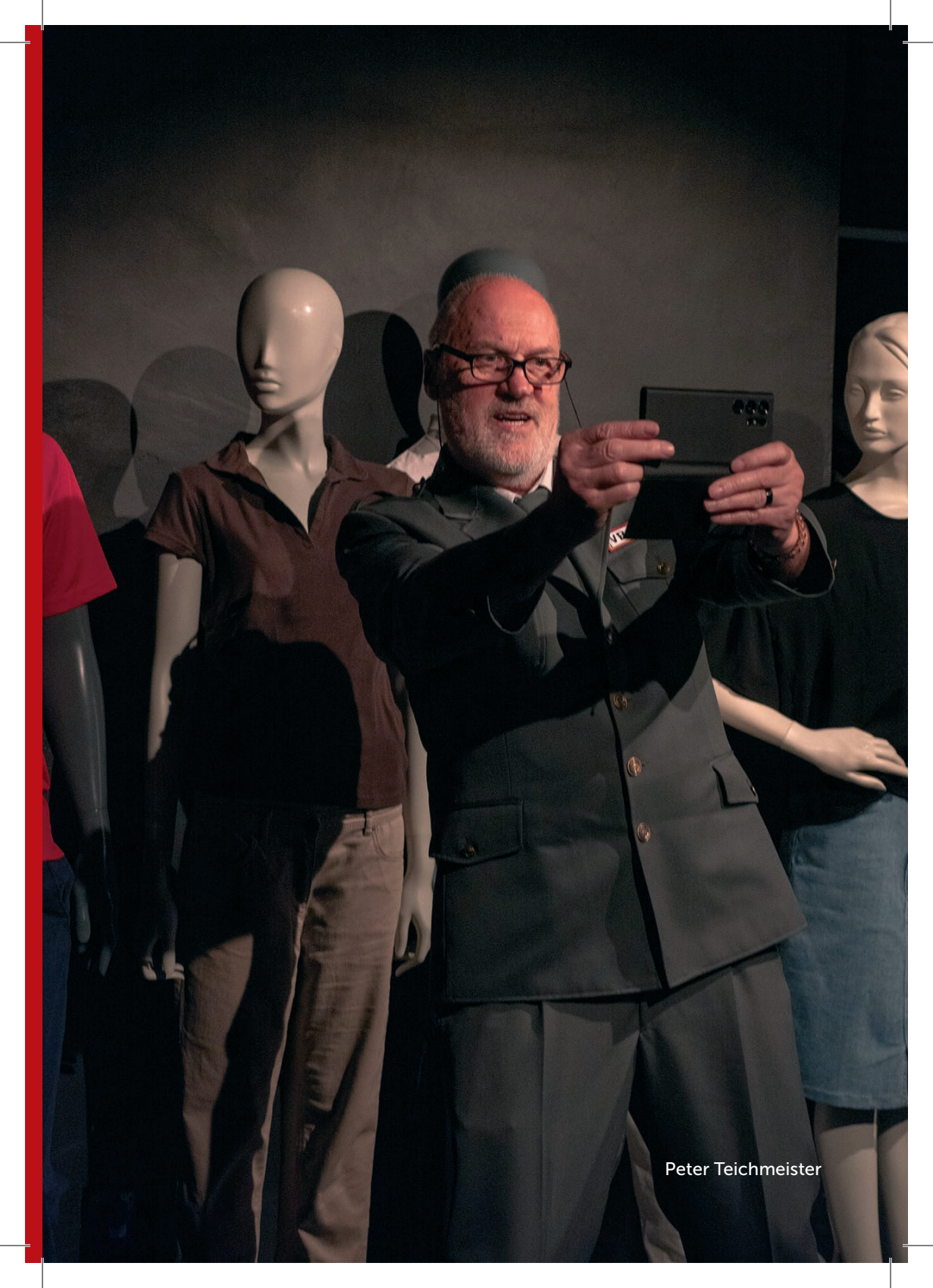
Za prijavo nam pišite na turo@kraljiulice.org ali na Facebook profil Nevidena Lublana.

»Česar ne vidiš, tega ne veš. Gremo skupaj na pot, kjer se je moje življenje dogajalo in spremenilo.«

Taubi

»Ne, ne smemo vsega imeti za
resnično, to moramo imeti samo za
nujno.« »Žalostna misel,« je rekel K.
»S tem postane laž svetovni red.«

(F. Kafka, Proces)

Peter Teichmeister

Družina Šentjakobskega gledališča je stara več kot 100 let. Od takrat so igralci odigrali več kot 610 premier z 12.300 ponovitvami. Obstaja pa seveda še večja družina – vi, obiskovalci. Več kot 2.000.000 ljudi si je ogledalo predstave našega gledališča. Zaradi vas in nas to gledališče zares živi.

DARILNA VSTOPNICA Šentjakobskega gledališča je lepo in praktično darilo, ki bo razveselilo vaše najdražje, vaše prijatelje in poslovne partnerje. Vrednost darilne vstopnice je ugodnih 13 EUR; in kar je najpomembnejše: obdarovanec si sam izbere termin in predstavo, ki si jo želi ogledati. Kako do darilne vstopnice? Pišite na info@sentjakobsko-gledalisce.si ali pokličite v tajništvo uprave na telefon 031/225 230. Vse drugo prepustite nam. Darilno vstopnico lahko prevzamete osebno ali pa vam jo pošljemo po pošti skupaj z računom, ki ga je mogoče plačati tudi prek spletne banke.

Bodite izvirni, podarite sprostitev in večer, poln smeha in zabave!

PRODAJA - BLAGAJNA ŠGL:

Pri blagajni na Krekovem trgu 2 (vhod pri tunelu pod gradom) od ponedeljka do petka med 17:00 in 18:00 uro ali uro pred predstavo, telefon 031 708 369, ali pišite na e-naslov blagajna@sentjakobsko-gledalisce.si. Poleg na prodajnih mestih MOJE KARTE.SI je nakup vstopnic mogoč tudi v prostorih uprave na Vodnikovem trgu 5 (2. nadstropje) vsak delavnik med 11:00 in 12:00 uro, telefon 031 225 230, ali pišite na e-naslov info@sentjakobsko-gledalisce.si.

Izdajatelj: **Šentjakobsko gledališče**

Direktor: **Milan Golob**

Umetniški vodja: **Rok Andres**

Predsednica društva: **Urška Koželj**

Marketing in stiki

z javnostjo: **Saša Strnad**

Organizator kulturnega

programa: **Srečko Kermavner**

Uredniški odbor: **Rok Andres, Milan Golob, Saša Strnad in Srečko Kermavner**

Lektor: **Renato Horvat**

Celostna grafična podoba
sezone: **Saša Strnad**

Grafično oblikovanje in priprava
na tisk: **Tatjana Jelenc - Vangaro**

Fotografije z vaje,
fotografinja: **Emina Gazibera**

Tisk: **Tiskarna Present**

ISSN 1318-9093, št. 6

Šentjakobsko gledališče Ljubljana

Sezona 2022/2023

Dejavnost financirata Mestna občina Ljubljana in Javni sklad za kulturne dejavnosti RS.
Pokrovitelj jubilejne sezone je Energetika Ljubljana.

Zahvala:

Optiki Feliks, Čevljarstvu Aleš Beljan s.p., Cvetličarni Šimenc in Niki Dermastja.

Prisrčno vabljeni v Šentjakobsko gledališče Ljubljana!